

ALTINCI SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SOMUT KÜLTÜREL MİRASA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Cemil Cahit YEŞİLBURSA

Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Ankara.

İlk Kayıt Tarihi: 04.11.2012

Yayına Kabul Tarihi: 09.01.2013

Özet

Bu çalışmanın amacı altıncı sınıf öğrencilerinin somut kültürel mirasa yönelik görüşlerini ortaya koymaktır. Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden odak grup görüşmesinden yararlanılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre, katılımcılar, somut kültürel mirasın korunması gerektiğini, somut kültürel mirasın geçmiş hakkında bilgi kaynağı olduğunu, kültürü yansıttığını ve gelecek nesillere aktarılması gerektiğini ifade etmişlerdir. Bu bulgular ışığında öğrencilerin somut kültürel mirasa yönelik olumlu görüşe sahip oldukları söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: *Kültürel Miras, Somut Kültürel Miras, Sosyal Bilgiler*

THE SIXTH GRADE STUDENTS' VIEWS TOWARD TANGIBLE HERITAGE

Abstract

This study explores sixth grade students' views toward tangible heritage. The research was conducted by using focus group interviews. The findings of the study showed that the participants expressed the necessity to protect tangible heritage that tangible heritage was a source of knowledge about the past, and that it was necessary to pass it on to future generations. Because of these findings, it can be conclude that participants displayed a positive view toward tangible heritage.

Keywords: *Cultural Heritage, Tangible Heritage, Social Studies*

1. Giriş

İnsanoğlu kendi yapısı gereği ilk yerleşimlerden itibaren önemseyip anıt olarak kabul ettiği yapı ve nesnelere korumak için çaba sarf etmektedir. Anıtların korunması için tedbirler alınması, önceleri hâkimiyet kurma gayesi ve dini nedenlerle olsa da, bir müddet sonra toplumlar bunu, bir alışkanlık, bir gelenek olarak kabul etmiştir. Bu anlamda, anıtlar daima bir ortam içinde düşünülmüş ve çevresi ile değerlendirilmiştir.

Her devir ve farklı medeniyette tarihi çevreyi koruma kaygısı olmuştur (Erder, 1999: 70). Bununla birlikte, modern anlamda kültürel mirası koruma düşüncesinin doğuşu genel olarak 19. yüzyıla dayandırılmaktadır (Harvey, 2001; Yılmaz ve Üçer, 2004; Kiper, 2004; Lowenthal, 2005). Fransa’da, İhtilalden sonra yeni kurulan cumhuriyet yönetiminin hem kendi yönetimlerinin meşruluğunu göstermek hem de eski rejimden kendi farklarını belirtmek için bazı binaları korumak ve bunlardan bazılarını da halka açık müzelere dönüştürmek istemesi şeklinde başlamıştır (Howard, 2003: 33). Diğer ülkelerde ise, kraliyet akademilerinin, kraliyet topluluklarının ve ulusal müzelerin kurulması şeklinde başlamıştır (Howard, 2003: 34). Fransız İhtilali’nin kentlerde yaptığı yıkımlar kentlerin korunması düşüncesinin yayılmasını sağlamıştır (Yılmaz ve Üçer, 2004: 43). Endüstrileşme ve kentleşmenin ortaya çıkardığı sorunların doğal ve tarihi çevreye zararlar vermesi bu çevrelerin korunmasına ivedilik kazandırmıştır (Lowenthal, 2005: 84).

Kültürel mirasın korunması konusunda İkinci Dünya Savaşı bir dönüm noktası olmuştur. Savaş sonrası “bombalanmış tarihin” yeniden aynı kentlere ve insanlığa kazandırılması için başlatılan girişimler sonucunda kültürel mirası “korumanın genel ilkelerini ve kurallarını” belirleyen önemli çalışmalar ortaya konulmuştur (Ekinci, 2003: 236). Bu girişimlerden birisi, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu (UNESCO)’nun 1946 yılında kurulmasıdır. UNESCO’nun görevlerinden birisi savaştan etkilenen tarihi şehirleri önemleri bakımından tanımlayarak yıkım ve yok olmaya karşı korumaktır. 1972 yılında UNESCO tarafından hazırlanan Dünya Kültür ve Doğa Mirasının Korunmasına Dair Sözleşmesi’ni kabul edip imza atan devletler, sınırları içindeki kültür mirasını koruyacaklarını taahhüt etmişlerdir. (UNESCO, 1972):

“Anıtlar: Tarih, sanat veya bilim açısından istisnaî evrensel değerdeki mimari eserler, heykel ve resim alanındaki şaheserler, arkeolojik nitelikte eleman veya yapılar, kitabeler, mağaralar ve eleman birleşimleri.

Yapı Toplulukları: Mimarileri, uyumlulukları veya arazi üzerindeki yerleri nedeniyle tarih, sanat veya bilim açısından istisnaî evrensel değere sahip ayrı veya birleşik yapı toplulukları.

Sitler: Tarihsel, estetik, etnolojik veya antropolojik bakımlardan istisnaî evrensel değeri olan insan ürünü eserler veya doğa ve insanın ortak eserleri ve arkeolojik siteleri kapsayan alanlar.”

Bu tanımlamaya bakıldığında kültürel mirasın daha çok tarihi yapılar ve arkeolojik eserler olarak algılandığı görülmektedir. Bununla birlikte tanımlamada; tarihsel, sanatsal, bilimsel, antropolojik, etnolojik ve estetik kavramlarına yer vererek, kültürel değeri olan eserleri belirlemede kullanılabilecek boyutlar dile getirilmiştir.

Kültürel mirasın kapsamı 26 Temmuz – 6 Ağustos 1982’de Meksika’da düzenlenen Meksika Kültür Politikaları Konferansında daha da genişletilerek (madde 23), şu şekilde ifade edilmiştir (UNESCO, 1982: 43):

“Bir halkın kültürel mirası; sanatçıların, mimarların, müzisyenlerin, ya-

zarların, bilim adamlarının yapıtlarını, aynı zamanda bunların içinde adı bilinmeyen sanatçıların yarattığı eserleri, insanların maddi olmayan ifadelerini ve genelde topluma anlam veren tüm değerleri içerir. Kültürel miras insanların yaratıcılığını ifade eden; diller, törenler, inançlar, tarihi yerler ve anıtlar, edebiyat, sanat eserleri, arşivler ve kütüphaneler gibi hem somut hem de somut olmayan eserleri içerir ”

Bu tanımlamayla birlikte somut olmayan kültürel miras kavramı ortaya çıkmıştır. Ancak UNESCO'nun bu konuda bir sözleşme yayınlaması yirmi yıl sonra gerçekleşmiştir. Avrupa Komisyonu tarafından kültür mirasını koruma konusunda, 1997 ve 2000 yılları arasında “Raphael Programı” adında yeni bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Koruma kapsamına taşınabilir ve taşınamaz kültür mirasları, arkeolojik ve su altındaki miraslar ve kültürel peyzajlar girmektedir. Daha sonra yedi yıllık bir süreci (2000–2006) kapsayan “Kültür 2000” programı hazırlanmıştır. Bu program kültürel ve sanatsal alandaki bütün projeleri desteklemektedir. Özel yıllık aktiviteler, çok yıllık aktiviteler ve kültürel faaliyetler olmak üzere üç ayrı kategoride çalışılmıştır (Çelik ve Yazgan, 2007: 4)

Bu gelişmelere paralel UNESCO, 2001 yılında Sualtı Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesini, 2003 yılında Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesini ve 2005 yılında Kültürel Anlatımların Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesini kabul etmiştir. Türkiye, Doğal ve Kültürel Dünya Mirasının Korunması Sözleşmesi'ni 1983, Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi'ni ise 2006'da kabul etmiştir (Oğuz, 2007: 5). Türkiye, aynı zamanda, 1989 yılında Avrupa Mimari Mirasın Korunması Sözleşmesini, 1999 yılında Arkeolojik Mirasın Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesini imzalamıştır.

Yirminci yüzyılın sonuna gelindiğinde kültürel miras kapsamı, somut ve somut olmayan kültürel miras şeklinde uluslar arası alanda genel olarak kabul görmüştür (Ahmad, 2006: 298). Somut Kültürel miras, tarihi kentler, binalar, arkeolojik sitler, kültürel alanlar (manzaralar) ve kültürel objeler ya da taşınabilir kültürel varlıklar gibi maddi kültürel değerlerin tamamını içerir. Somut kültürel miras varlıkları bir ok ucu kadar küçük bir varlıktan kent gibi geniş bir varlığa kadar çok çeşitlidir. Somut olmayan kültürel miras, coğrafi yere yakından bağlı ve daha az teknolojik karmaşıklıkla sahip olan uygulamalı ya da performansa dayalı geleneksel kültür, folklor ya da popüler kültürdür. Başka bir ifade ile somut kültürel miras varlıkları yerler ve objeler gibi bir toplumun maddi kültürünü temsil ediyorken, somut olmayan kültürel miras varlıkları, insanlar, gelenekleri ve ne bildikleri gibi özellikler olan toplumun manevi kültürünü temsil eder (McKercher ve du Cros, 2002: 68-83). Logan (2007), somut olmayan kültürel mirası “cansız nesnelere ziyade insanlarda anlam bulan miras” olarak tanımlamıştır.

Kültürel mirasın önemi

Kültürel mirasın korunması, önem ya da değer kavramı ile ilgilidir. Çünkü in-

sanlar önem verdikleri ya da değer verdikleri şeyleri korurlar. Bu anlamda kültürel mirası neden koruruz ya da başka bir deyişle kültürel miras neden önemlidir, sorusu gündeme gelmektedir.

Bektaş (1992: 1), neyi ve neden korumak istediğimizi şu şekilde dile getirmektedir:

“Neyi korumak isteriz? Bizim için değerli olanı, anıları olanı, tarihsel olanı... Bize dek yaşayarak gelebilmiş olanı, ön açmış, ön açan geleneği... Böyle bir şeyin bozulmamasını, niteliklerini yitirmemesini, yıpranmamasını, yok olmamasını isteriz. Giderek bütün bu özellikleriyle bizden sonra da sürsün, yaşasın isteriz... Çocuklarımıza, torunlarımıza da aktarmak isteriz onu... Onlar da değerini bilsinler isteriz... Böylece onlar da kültür kişiliklerini daha sağlıklı, daha insana yakışacak biçimde kurabileceklerdir.”

Kültürel miras hakkında hatırlanması gereken en önemli şey ona değer veren bir topluma ait olmasıdır. Kültürel miras insanlar içindir, aksi takdirde ona karşı bir ilgi ve kullanımı söz konusu olmazdı (Pearson ve Sullivan, 1995: 33). Özdoğan (2001: 20–57) somut kültürel mirasın önemini toplumsal hafıza olarak görmekte ve şu şekilde dile getirmektedir:

“Hemen hemen hiçbir kentimizin kimliği, hafızası kalmamıştır. Her yerde aynı tip beton çarşı, kamu yapıları, konutlar, anlamsız sokaklar ve meydanlar. Kişiliğini yitirmiş, geçmiş ile tüm bağlantıları kopmuş yerleşmeler. Çoğu yerde mezarlıklarımızı bile söktük, kimi yerde yol, duvar yapısı için hammadde olarak kullandık, kimi yerde futbol sahası açacak yer bulamadığımızdan söktük. Osmanlı mezarlıkları bile futbol sahası yapmak için sökülüyorsa, o ülkede tuhaf bir durum var demektir. O toplum hafızasını yitirmiştir.”

Taşınır ve taşınmaz kültür varlıklarının oluşturduğu kültürel miras, geçmiş yaşamla ilgili bilgileri bize aktaran en somut ve en anlatımlı belgelerin başında gelir. Bizden önceki nesillerin yaşam biçimleri, ilişkileri, estetik anlayışları, yapı ve süsleme sanatında ulaştıkları düzey v.b. birçok önemli bilgi ancak yapılar aracılığı ile alınabilir. Bu nedenle geçmişi öğrenmek, deneyimlerinden yararlanmak, gelecek için örnek almak, bir belge olarak gelecek nesillere aktarmak gibi birçok nedene dayalı olarak geçmişin bu “tanıklarının” korunmaları gerekmektedir (Madran ve Özgönül, 2005: 57).

Kültürel mirasın kimlik ifade etmesi, tarihi ya da bilimsel değer taşıması, estetik ve sanatsal değeri ve ekonomik bakımdan değeri, araştırmacılar tarafından korumasının nedenleri arasında gösterilmektedir (Lowenthal, 1985; 1996; Tekeli, 1989; Ashworth, Graham ve Tunbridge, 2007; Pearson ve Sullivan, 1995; Australia ICOMOS, 1998; McKercher ve du Cros, 2002; Howard, 2003; Kiper, 2004; Hereduc, 2005; Madran ve Özgönül, 2005; Yılmaz, 2005; Aslan ve Ardemagni, 2006).

2. Yöntem

Bu çalışmada, altıncı sınıf öğrencilerinin somut kültürel mirasa yönelik görüşlerini ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu doğrultuda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır, öğrencilerin:

1. “Somut kültürel mirası neden koruruz?” sorusuna yönelik görüşleri nedir?
2. “Somut kültürel mirasın karşılaştığı sorunlar nelerdir?” sorusuna yönelik görüşleri nedir?
3. “Somut kültürel miras neden önemlidir?” sorusuna yönelik görüşleri nedir?
4. “Somut kültürel mirası korumak için neler yapabilirsiniz?” sorusuna yönelik görüşleri nedir?
5. “Tarihi bir binaya girdiğinizde ya da tarihi bir sokakta gezdiğinizde neler hissettiniz?” sorusuna yönelik görüşleri nedir?

Bu doğrultuda, altıncı sınıf öğrencilerinin somut kültürel mirasa yönelik görüşlerini ortaya koymak amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden odak grup görüşmesi kullanılmıştır. Odak grup görüşmesi, bir grupta bulunan etkileşim olmaksızın daha az bir şekilde ulaşılabilecek, veri ve iç görü sağlamak için grup etkileşiminin belirgin bir şekilde kullanılması olarak tanımlanmaktadır (Morgan, 1988: 12).

Çalışma grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Ankara Sincan Atatürk İlköğretim Okulu altıncı sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Odak grup görüşmesine katılan öğrenciler amaçlı örneklem yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örneklemesi kullanılarak seçilmiştir. Bu çalışmada yer alan öğrencilerden gönüllülük esasına dayalı olarak her grubun 6 öğrenciden oluştuğu 5 farklı grup meydana getirilmiştir. Toplamda 30 öğrenci ile odak grup görüşmeleri gerçekleştirilmiştir.

Öğretim Materyali

Bu çalışmada sınıf içi ve sınıf dışı etkinlikler olmak üzere iki aşamalı bir öğretim materyali kullanılmıştır. Sınıf içi etkinlikler kapsamında; “Yağlı Fotoğraf”, “Fotoğraf Sarartmak”, “Gazete Sayfasını Sarartmak”, “Cips, Patlamış Mısır ve Gazeteler”, “Islak Kâğıt”, “Yazılı Belge İnceleme”, “Fotoğraf İnceleme”, “Nesne İnceleme”, “Dünden Bugüne Ankara” ve “Afiş Hazırlama” başlıklı etkinlikler yapılmıştır. Sınıf dışı etkinlikler kapsamında ise; Tarihi Hamamönü Evleri ve Mehmet Akif Ersoy Evi, Anadolu Medeniyetler Müzesi, Ankara Kalesi ve Tarihi Roma Tiyatrosu Arkeolojik Kazı gezileri gerçekleştirilmiştir.

Veri toplama araçları

Bu çalışmada, odak grup görüşmelerinde kullanılan mülakat formu veri toplama

ma aracı olarak kullanılmıştır. Bu doğrultuda, araştırmacı tarafından araştırmanın alt problemleri göz önüne alınarak 5 adet sorudan oluşan mülakat formu hazırlanmıştır. Bu sorular görüşme sırasında sonda sorularla desteklenmiştir. Bu soruların seçilmesinde mümkün olduğunca araştırmanın genelini temsil etmesine özen gösterilmiştir.

Verilerin Analizi

Bu araştırmada, görüşmeden elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizi kullanılmıştır. Bu doğrultuda yukarıda verilen aşamalara uygun olarak araştırma ilgili veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Bu çerçevede, odak grup görüşmeleri ses kayıt cihazı ile kaydedilmiştir. Bu kayıtlardaki ham veriler çözümlenerek yazıya aktarılmıştır. Yazıya aktarılan veriler kodlanmış, temalar bulunmuş, daha sonra veriler kodlara ve temalara göre düzenlenmiştir. Ardından elde edilen bulgular alıntılarla desteklenerek yorumlanmıştır. Analiz sürecinde öğrencilerin kimlik bilgileri saklı tutularak gerçek isimlerin yerine takma isimler kullanılmıştır.

3. Bulgular

Bu bölümde, elde edilen veriler araştırmanın alt problemlerine yönelik olarak çözümlenmiştir. Bu doğrultuda, mülakatlarla ilgili yapılan içerik analizine dayalı bulgular aşağıda verilmiştir.

1. “Somut Kültürel Mirası Neden Koruruz? Sorusunun analizi

Tablo 1. Somut kültürel mirasın korunması ile ilgili öğrenci görüşleri

CEVAP TURLERİ	FREKANS (f)	YUZDE (%)
Geçmiş hakkında bilgi	14	46,7
Turizm ve tanıtım	6	20
Gelecek nesillere aktarmak	6	20
Kanıt ve belge	4	13,3
TOPLAM	30	100

Öğrencilerden 14’ü (%46.7) somut kültürel mirasın geçmiş hakkında bilgi verdiği için korunması gerektiğini vurgulamışlardır. Somut kültürel mirasın bu yönüne vurgu yapan öğrencilerden bazılarının görüşleri şu şekildedir:

“Bu eserler yok olsaydı geçmiş hakkında bilgi edinemezdik, insanların geçmişte nasıl yaşadıklarını bilemezdik” (Murat).

Öğrencilerden 6’sı (%20) somut kültürel mirasın turistik ve tanıtım değeri olduğu için korunması gerektiğini düşünmektedir. Somut kültürel mirasın bu özelliğine vurgu yapan öğrencilerden bazılarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

“Kültürel varlıklarımızı görmeye ülkemize çok sayıda turist geliyor, bunlar ülkemizin ekonomisine katkıda bulunuyor” (Yusuf).

Öğrencilerden 6’sı (%20) somut kültürel miras varlıklarını gelecek nesillere aktarılması açısından korunması gerektiğini dile getirmişlerdir. Somut kültürel mirasın bu

yönüne vurgu yapan öğrencilerden bazılarının görüşleri aşağıda verilmiştir:

“Kültürel varlıklar atalarımızdan bize miras kalmıştır, biz de onları gelecek nesillere aktarmalıyız, bu nedenle korumamız gerek” (Nazlı).

Öğrencilerden 4’ü (13.3) somut kültürel mirasın geçmişe dair bir kanıt ya da belge olduğu için korunması gerektiğini belirtmişlerdir:

“Eski eserler geçmiş hakkında bize bir kanıt olduğu için korumamız onları korumamız gerekir” (Hasan). “Bu kültürel eserler bize geçmiş anlatırlar, onlar bize geçmişi anlatan belgelerdir” (Banu).

Birinci soruyla ilgili öğrencilerin verdiği cevapların genel bir değerlendirmesi yapıldığında, öğrencilerin kültürel mirasın neden korunması gerektiği konusunda ilgili olarak geçmişe dair bilgi vermelerini, turizm ve tanıtma açısından önemli olduklarını, gelecek nesillere aktarılması gerektiğini, kanıt ve belge olma özelliklerini ön plana çıkardıkları görülmektedir. Öğrencilerin tarihi eserleri bir bilgi kaynağı olarak görmesi yapılan etkinliklerin etkili olduğunu göstermektedir.

2. “Somut kültürel mirasın karşılaştığı sorunlar nelerdir?” sorusunun analizi

Tablo 2. Somut kültürel mirasın karşılaştığı sorunlara yönelik öğrenci görüşleri

CEVAP TURLERİ	FREKANS (f)	YUZDE (%)
Tarihi binaların yıkılması	12	40
Vandalizm	11	36,7
Kaçakçılık	4	13,3
Aşırı turist ziyareti	2	6,7
Trafik	1	3,3
TOPLAM	30	100

Öğrencilerden 12’si (%40) somut kültürel miras varlıklarının karşılaştığı sorunlar arasında tarihi binaların yıkılıp yerlerine yeni binaların yapılmasını dile getirmişlerdir:

“Tarihi binaların yıkılıp yerlerine yeni evlerin yapılması” (Ufuk). “Arkeolojik kazıya gittiğimizde orada arkeolojik kalıntıların üzerine yeni evler yapılmıştı” (Elif).

Öğrencilerden 11’i (%36.7) somut kültürel miras varlıklarının karşılaştığı sorunlar arasında Vandalizm’e vurgu yapmışlardır. Vandalizm örneklerini dile getiren bazı öğrencilerin görüşleri şu şekildedir:

“Ankara Kalesinde duvarların boyandığını gördüm” (Yeliz). “Ankara kalesinin içinde çocukların top oynaması olumsuz bir davranış olarak görüyorum” (Yusuf).

Öğrencilerden 4 kişi (13.3) somut kültürel miras varlıklarının karşılaştığı sorunlar arasında tarihi eser kaçakçılığını ön plana çıkarmışlardır:

“Öğretmenim bazen televizyondan duyuyorum tarihi eserlerin ya da resimlerin yurt dışına kaçırılırken yakalandığını” (Hasan). “Öğretmenim

bir de Türkiye’den geçmişte kaçırılan birçok eserin yabancı ülkelerdeki müzelerde sergilendiğini haberlerde duyuyoruz” (Melek).

Öğrencilerden 2’si (6.7) aşırı turist ziyaretinin somut kültürel miras sorunlarından olduğunu dile getirmişlerdir. Bu öğrencilerin ifadeleri aşağıdaki gibidir:

“Mehmet Akif Ersoy’un evini ziyaret ettiğimizde, birçok ziyaretçinin olduğunu gördüm, evin içerisi çok kalabalıktı. Evin malzemesi ahşap olduğu için bu kadar fazla ziyaretçi eve zarar verebilir” (Mete).

“Öğretmenim bir de Hamamönü’nde tarihi bir eve girdiğimizde ayaklarımıza galoş taktık, çünkü bina ahşap olduğu için zarar görebilir, sonuçta her gün bir sürü insan ziyaret ediyor, turistler geliyor” (Lale).

Öğrencilerden 1’i (%3.3) somut kültürel mirasın karşılaştığı sorunlar arasında trafik probleminde değinmiştir. Bu sorunu ön plana çıkaran öğrencinin ifadesi aşağıdaki şekildedir:

“Öğretmenim bazen tarihi evlerin, binaların çok olduğu yerlerde aşırı trafik olursa bunun da yapılara zarar verdiğini duymuştum. İstanbul’da tarihi yarım ada denilen yerin araç trafiğine kapatıldığını televizyondan duymuştum. Camiler, tarihi yapılar çokmuş bu yerde” (Nazlı).

İkinci soruya öğrencilerin verdikleri cevapları genel olarak değerlendirildiğinde, öğrencilerin cevaplarının tarihi binaların yıkılıp yerine yeni-modern binaların yapılması ve Vandalizm temalarında kümelendiği görülmektedir. Öğrencilerin genelde alan gezisine dayalı deneyimlerine dayanarak ve televizyondan duydukları haberler doğrultusunda kültürel mirasın karşılaştığı sorunlar hakkında görüşlerini dile getirdikleri görülmektedir. Özellikle Roma tiyatrosu kazı alanına yapılan alan gezisinin öğrencilerin tarihi binaların yıkılıp yerine yeni binaların yapılması yönünde görüş bildirmelerinde etkili olduğu görülmüştür. Öğrencilerin verdikleri cevaplardan Vandalizm’e ilişkin görüşlerinde alan gezisi sırasında gördüklerinin etkili olduğu anlaşılmaktadır.

3. “Somut kültürel miras neden önemlidir?” sorusunun analizi

Tablo 3. Somut kültürel mirasın önemine yönelik öğrenci görüşleri

CEVAP TURLERİ	FREKANS (f)	YUZDE (%)
Geçmiş bilgisi	13	43,3
Kimlik	9	30
Ekonomik	3	10
Sanatsal	3	10
Manevi	2	6,7
TOPLAM	30	100

Öğrencilerden 13 kişi (%43.3) somut kültürel mirası geçmiş hakkında bilgi verdiği için önemli bulduklarını belirtmişlerdir:

“Öğretmenim tarihi eserler geçmiş hakkında bilgi kaynağıdır, bu eserler yok olursa geçmişe dair bilgilerimiz de yok olur” (Faruk). “Bu eserleri korumazsak tarihimiz yok olur, çünkü bunlar tarihimiz hakkın-

da önemli bilgi kaynaklarıdır” (Hakan).

Öğrencilerden 9’u (%30) somut kültürel mirası kimlik ifade ettiği için önemli bulduklarını ifade etmişlerdir:

“Tarihi eserler bir milleti temsil eder, mesela geleneksel Türk evleri diyoruz. Yani bu eserler yok olursa kimliğimizde yok olur” (Melek). “Tarihi eserler, nereden geldiğimizi hatırlatır, kimliğimizi temsil ederler” (Doğukan).

Öğrencilerden 3’ü (%10) somut kültürel mirasın ekonomik değeri olduğunu vurgulamışlardır. Somut kültürel mirasın ekonomik bakımdan önemli olduğunu düşünen öğrencilerden bazıları görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmişlerdir:

“Ekonomik bakımdan önemlidir” (Canan). Nasıl? “Sonuçta bu tarihi eserleri, binaları, müzeleri görmek için birçok turist geliyor ve para harcıyorlar” (Canan). “Devlet buradan kazandığı parayla fabrika yapar, böylece işsizlik bir miktar çözülebilir” (Fuat).

Öğrencilerden 3’ü (%10) kültürel mirasın sanatsal bakımdan önemli olduğunu belirtmişlerdir. Kültürel mirasın sanatsal açıdan önemini vurgulayan bazı öğrenciler görüşlerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Öğretmenim siz derslerimizden birinde İznik çinilerinin günümüzde orijinali gibi yapılamadığını söylemişsiniz. Tarihi binaları, sarayları, evleri gezerken görüyoruz, süslemeler var, çiniler var, işlemler var, ne güzel diyoruz. Demek ki bu eserler güzel oldukları için de önemlidirler” (Leyla).

Öğrencilerden 2’si (%6.7) kültürel mirasın manevi açıdan önemli olduğunu vurgulamışlardır. Somut kültürel mirasın manevi bakımdan önemli olduğunu düşünen öğrencilerin görüşleri şu şekildedir:

“Bu eserler atalarımızdan bize miras kaldığı için önemlidirler” (Yusuf). “Kültürel eserlerin manevi değeri vardır, geçmişten esinlenip geleceği planlarız” (Elif). Nasıl? “Öğretmenim atalarımız bize bu güzel eserleri bırakmışlardır, bunlara bakıp kıvanç duyarız, eskiden böyle şeyler yapabiliysek, gelecekte de daha güzel şeyler yapabiliriz diye düşünüyorum” (Elif).

Dördüncü sorunun genel bir değerlendirmesini yaptığımızda öğrencilerin cevaplarının geçmiş hakkında bilgi ve kimlik temalarında kümelendiğini görmekteyiz. Öğrenciler tarihi binaların, tarihi eşyaların (objeler), arkeolojik kalıntıların geçmiş hakkında bilgi edinmede ve kültürel bir kimlik temsil etmede önemli olduğunu düşünmektedirler. Özellikle kimlik vurgusunda Hamamönü evleri gezisinin etkisi görülmektedir. Bu gezi esnasında bu evlerin geleneksel Türk evi olduğuna yönelik vurgu yapılmıştır. Bu bölgenin yeni yapılarla iç içe olması öğrencilerin tarihi Hamamönü evleri ile bu yeni yapıları karşılaştırmalarına olanak vermiştir. Bu durumun öğren-

cilerin cevaplarında etkisi olduğu görülmektedir. Bunun yanında öğrencilerin somut kültürel mirasın ekonomik önemine ve sanatsal değerine de vurgu yapmaları onların düşünme becerilerini göstermesi bakımından dikkate değer görülmektedir. Özellikle turizm ve ekonomik gelir arasında bağlantı kurmaları sentez düzeyinde düşünme gerçekleştirdiklerini göstermektedir.

4. “Somut kültürel mirası korumak için neler yapabilirsiniz?” sorusunun analizi

Tablo 4. Somut kültürel mirasın korunmasında öğrencilerin neler yapabileceklerine dair görüşleri

CEVAP TURLERİ	FREKANS (f)	YUZDE (%)
Uyarılmak	15	50
Yetkililere haber vermek	6	20
Vandalizm de bulunmamak	6	20
Bilgilendirmek	3	10
TOPLAM	30	100

Öğrencilerden 15’i (%50) somut kültürel mirasın korunmasında, bunlara zarar verenleri uyaracaklarını belirtmişlerdir. Uyarma vurgusunu ön plana çıkaran bazı öğrenciler görüşlerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Öğretmenim ben bir müzenin içinde gezerken flaşlı fotoğraf çekenler görüyorum. Oysa orada fotoğraf çekerken flaş kullanılması yasak deniliyor. Böyle davrananlar olursa onları uyarırım” (Hasan). “Öğretmenim, Hamamönü evlerini ve Ankara kalesini gezerken gördük duvarları boyamışlar ve yazılar yazmışlardı. Ben bunları yapanları görürsem yapmamaları konusunda uyarırım” (Mete). “Öğretmenim benim de Anadolu medeniyetler müzesini gezerken bir şey dikkatimi çekti, bazı insanlar oradaki binlerce yıllık eserlere dokunuyorlar ve hatta eşyalarını üzerlerine bırakıyorlardı. Görevliler onları uyardı. Bence bu kadar değerli olan bu eserlere dokunmak sakıncalıdır, ben de olsam uyarırım” (Filiz).

Öğrencilerden 6 kişi (%20) somut kültürel mirasın korunmasında yetkili kişilere ya da kurumlara haber verebileceklerini belirtmişlerdir. Kültürel mirasın korunması konusunda yetkilileri haberdar etme ile ilgili bazı öğrenci görüşleri aşağıdaki gibidir:

“Çevremizde tarihi eserler varsa onlar hakkında yetkililere haber veriririm” (Yusuf). Kime mesela? “Muhtara, belediyeye” (Yusuf). “Aynı şekilde öğretmenim mesela tarihi bir binaya zarar verenler olursa, ya da zamanla yıkılma tehlikesi altına girdiyse, muhtara ya da belediyeye haber verebilirim” (Nazlı).

Öğrencilerden 6’sı (%20) somut kültürel mirasa yönelik olarak Vandalizm içeren davranışlarda bulunmamanın bile korumaya yönelik olduğunu vurgulamışlardır. Bu doğrultuda bazı öğrenciler cevaplarını şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Öğretmenim ziyaret ettiğimiz yerlerde çöp atmasak bile sonuçta korumuş oluruz” (Mete). “Duvarlara yazılar yazmamalıyız ya da boyama-

malıyız” (Leyla). “Öğretmenim biz öğrenciyiz belki çok bir şey yapamayız ama müzelere gittiğimizde yerlere çöp atmasak, duvarlara yazı yazmasak da bize düşen sorumluluğu yerine getirmiş oluruz sanırım” (Yusuf). “Öğretmenim tarihi bir belge ya da fotoğrafı da yırtmamalıyız, ona zarar vermemeliyiz, üzerini çizmemeliyiz” (Mert).

Öğrencilerden 3 kişi (%10) somut kültürel mirasın korunmasına yönelik olarak başkalarını bilgilendirme boyutunu dile getirmişlerdir. Somut kültürel mirasın korunmasında insanları bilgilendirme boyutunu ön plana çıkaran bazı öğrencilerin ifadeleri şu şekildedir:

“Öğretmenim kültürel mirasın korunmasını istiyorsak başka vatandaşları kültürel mirasın önemi konusunda bilgilendirebiliriz” (Ufuk). “Öğretmenim ben kültürel mirasın korunması konusunda ailemi bilgilendiririm. Çünkü bu konuda anne ve babaların da bilinçli olmasının önemli olduğunu düşünüyorum” (Elif). “Öğretmenim ben de diğer insanların kültürel mirasın önemi hakkında bilgilendirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Siz bizi birçok yere götürdünüz, gezdiğimiz yerler çok güzeldi, güzel bilgiler öğrendim, oralarda insanların yaptığı zararlı şeyleri de gördüm. Ben diğer insanlara buraların güzelliğini anlatabilirim ve neden önemli olduğunu söylerim” (Melek).

Üçüncü sorunun genel bir değerlendirmesini yapmak gerekirse, öğrencilerin cevaplarının uyarmak temasında toplandığını görmekteyiz. Öğrencilerin cevaplarının oldukça samimi olduğu ve onların kendi yeterliliklerinin farkında olarak bu yönde cevaplar verdikleri görülmektedir. Öğrencilerin cevapları incelendiğinde alan gezilerinin etkisi açıkça görülmektedir. Onları etkileyen şeylerin başında ziyaretçilerin (yazma, boyama, çöp atma, çizme gibi) çeşitli yollardan tarihi eserlere verdikleri zararlarıdır. Bu durumun onları çok etkilediği ortadadır ki çöp atmasalar bile kültürel mirası koruma anlamında bir çaba göstereceklerini düşünmektedirler.

5. “Tarihi bir binaya girdiğinizde ya da tarihi bir sokakta gezdiğinizde neler hissettiniz?” sorusunun analizi

Bu sorunun analizinde öğrencilerin katıldıkları alan gezileri temel alınmıştır. Bu çerçevede öğrencilerin katıldıkları geziler Anadolu Medeniyetler Müzesi, Mehmet Akif Ersoy Evi, Tarihi Hamamönü Evleri, Antik Roma Tiyatrosu arkeolojik kazı alanı ve Ankara Kalesi’dir.

Tablo 5. Öğrencilerin tarihi bir binaya girdiklerinde ya da tarihi bir sokakta gezerken neler hissettiklerine dair görüşleri

CEVAP TURLERİ	FREKANS (f)	YUZDE (%)
Geçmişte hissettim	12	40
Merak	9	30
Heyecan	7	23,3
Saşımak	2	6,7
TOPLAM	30	100

Öğrencilerden 12'si (%40) tarihi bir binaya girdiğinde ya da tarihi bir sokakta gezerken kendilerini geçmişte hissettiklerini vurgulamışlardır:

“Hamamönü evlerinin bulunduğu sokaklarda gezerken kendimi geçmişte geziniyormuş gibi hissettim” (Lale). “Anadolu Medeniyetler Müzesi’ni gezerken zaman makinesiyle geçmişe yolculuk yapmış gibi hissettim” (Mert).

Öğrencilerden 9 kişi (%30) tarihi bir binaya girdiklerinde ya da tarihi bir sokakta dolaşırken merak duyduklarını belirtmişlerdir. Merak duyduğunu dile getiren öğrencilerden bazılarının görüşleri şu şekildedir:

“Hamamönü evlerinin bulunduğu sokakları gezerken, eskiden evlerin duvarlarının nasıl boyandığını, nasıl süsleniyordu, sokaklar-yollar nasıl yapılıyordu, taşlar, çocukların oyunları nasıldı, bunları merak ettim” (Melek).

Öğrencilerden 7'si (%23.3) tarihi bir binaya girdiğinde ya da tarihi bir sokakta gezerken heyecan duyduklarını dile getirmişlerdir:

“Mehmet Akif Ersoy’un evini gezerken çok heyecan duydum, İstiklal Marşı’nı bu evde yazdığını öğrenmek beni çok duygulandırdı” (Sema). “Hamamönü evlerinin bulunduğu sokaklarda dolaşmak çok heyecan vericiydi, burası gerçekten çok farklı bir yer, şehrin içinde gizli bir dünya, sanki yaşayan bir müze gibiydi” (Nazlı).

Öğrencilerden 2'si (%6.7) tarihi bir binaya girdiklerinde ya da tarihi bir sokakta dolaşırken şaşırduklarını dile getirmişlerdir. Bu öğrenciler şaşkınlıklarının sebebini aşağıdaki şekilde ifade etmişlerdir:

“Mehmet Akif Ersoy’un evini ziyaret ettiğimizde dolabın (kıyafet) duvarın içine gömülü olduğunu görünce çok şaşırtdım. Çünkü bizim köyedeki evlerimizde böyle, bu benzerlik beni şaşırttı. O dönemde yaşayan insanlar da dedemin arkadaşlarına benziyordu” (Mert). “Öğretmenin ben de aynı şekilde evin içindeki banyonun duvara gömülü olduğunu görünce şaşırtdım. Çünkü bizim köyedeki evlerimizin banyoları da duvara gömülü” (Hasan).

Beşinci sorunun genel bir değerlendirmesi yapıldığında öğrencilerin görüşlerinin “geçmişte hissetmek”, “merak duymak” ve “heyecan duymak” temalarında kümelendiği görülmektedir. Bununla birlikte iki öğrencinin şaşırduklarını ifade ettikleri görülmektedir. Şaşkınlıklarının sebebi ise Mehmet Akif Ersoy’un evinin, köylerindeki evlere benzemesidir. Bu anlamda gezilerin amacına ulaştığını söylemek mümkündür. Öğrencilerin cevaplarından alan gezilerinde ziyaret ettikleri yerlerden etkilendikleri anlaşılmaktadır.

4. Sonuçlar

Araştırma bulgularına göre, öğrencilerin somut kültürel mirasın neden korunması gerektiği hakkında, somut kültürel mirasın geçmiş hakkında bilgi verdiği için, turizm ve tanıtım değeri olduğu için, gelecek nesillere aktarmak için ve kanıt-belge niteliği olduğu için korunması gerektiğini vurgulamışlardır. Bu durumda, öğrencilerin somut kültürel eserleri geçmiş hakkında önemli bir bilgi kaynağı olarak gördükleri sonucuna ulaşılabilir. Bu anlamda, öğrencilerin ilgili literatürde de belirtilen somut kültürel mirasın korunma nedenleri arasında gösterilen gerekçelere yönelik ifadelerde buldukları görülmektedir (Bektaş, 1992; Tilden, 1957; Australia ICOMOS, 1998; Madran ve Özgönül, 2005).

Öğrencilerin somut kültürel mirasın yüz yüze kaldığı sorunlarla ilgili olarak tarihi binaların yıkılarak yerlerine yeni binaların yapılmasını, Vandalizm, tarihi eser kaçakçılığı, aşırı turist ziyareti ve trafik gibi temaları ön plana çıkardıkları görülmüştür. Öğrencilerin görüşlerinin etrafında toplandığı temaların hepsinin insani faktörlerin olması dikkati çekmektedir. Öğrencilerin görüşlerinin insani faktörler etrafında kümeleneşinin sebebinin alan gezilerinin etkisi olduğu sonucuna varılabilir ki bu cevaplarına yansımıştır. Özellikle tarihi binaların yıkılması ve Vandalizm örneklerinde bu etkiyi açıkça görmek mümkündür. Aynı zamanda öğrencilerin ön plana çıkardıkları somut kültürel mirasın yüz yüze kaldığı bu tehlikeler ilgili literatürde insani faktörler olarak ön plana çıkarılmaktadır (Aslan ve Ardemagni, 2006; Güner, 2009; Karpuz, 1990; Sey, 2003).

Öğrencilerin somut kültürel mirasın neden önemli olduğu konusunda çoğunlukla geçmiş hakkında bilgi kaynağı olması ve kimlik ifade etmesi yönünde görüş bildirmişlerdir. Bunun yanında, öğrencilerin ekonomik, sanatsal ve manevi bakımdan da somut kültürel mirasın önemli olduğunu düşünmektedirler. Öğrencilerin somut kültürel mirası geçmiş hakkında önemli bir bilgi kaynağı olarak görmeleri ve kimlik ifade ettiğini belirtmelerinde tarihi binaların etkisi olduğu anlaşılmaktadır. Öğrencilerin bu yönde görüş bildirmelerinde yine buldukları alan gezilerinin etkisi olduğu görülmektedir. Öğrencilerin somut kültürel mirasın önemi ile ilgili görüşlerinin kümelendiği temaların ilgili literatürle de örtüştüğü görülmektedir (Howard, 2003; McKercher ve du Cros, 2002; Hereduc, 2005; Lowenthal, 1985; Madran ve Özgönül, 2005; Ahunbay, 2007; Aslan ve Ardemagni, 2006; Karpuz, 1990).

Alan gezilerine katılan öğrencilerin tarihi bir binaya girdiklerinde ya da tarihi bir sokakta gezdiklerinde kendilerini geçmişte hissettiklerini, merak duyduklarını, heyecanlandıklarını ve şaşırıldıklarını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin genelde Hamamönü sokaklarını ve Anadolu Medeniyetler Müzesi'ni gezerken kendilerini geçmişte hissettiklerini, Anadolu Medeniyetler Müzesi'ni gezerken daha çok merak duygusunun oluştuğunu, heyecan duygusunun ise genelde farklılık gösterdiği görülmektedir. Şaşırıldıklarını ifade eden öğrencilerin ise Mehmet Akif Ersoy'un evinin kendi köylerindeki evlerle benzerliğini vurgulamaları yapılan alan gezisinin kişisel deneyimler ile ilişkilendirilmesini göstermesi bakımından dikkate değer görülmektedir. Diğer taraftan, alan gezilerine katılan

öğrencilerden hiç biri tarihi bir sokakta gezindiklerinde ya da tarihi bir binaya girdiklerinde neler hissettiklerine dair olumsuz bir görüş ifade etmemişlerdir.

5. Kaynakça

- Ahmad, Y. (2006). The scope and definition of heritage: From tangible to intangible. *International Journal of Heritage Studies*, 12 (3), 292-300.
- Ahunbay, Z. (2007). *Tarihi çevre koruma ve restorasyon*. (4.Basım). İstanbul: Yapı Yayın No:28.
- Ashworth, G.J., Graham, B. and Tunbridge, J.E. (2007). *Pluralising pasts: Heritage, identity and place in multicultural societies*. London: Pluto Press.
- Aslan, Z., and Ardemagni, M. (2006). *Introducing young people to the protection of heritage sites and historic cites*. < <http://www.iccom.org/>>, (2010, Nisan 25).
- Australia ICOMOS. (2000).The Burra Charter: Australia ICOMOS Charter for places of cultural significance 1999. < <http://australia.icomos.org/>>, (2010, Mayıs 5).
- Bektaş, C. (1992). *Koruma Onarım*. İstanbul: YEM Yayınları.
- Çelik, D. ve Yazgan, M. E. (2007). Kentsel peyzaj tasarımı kapsamında tarihi çevre korumaya yönelik yasa ve yönetmeliklerin irdelenmesi. *Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Bartın Orman Fakültesi Dergisi*, 9 (11), 1-10.
- Ekinci, O. (2003). Kültürel ve doğal mirasın korunması. G.Tarı (Editör), *Kültürel Açından Avrupa Birliğine Yaklaşım Sempozyumu, 22-24 Kasım 2001* (ss. 233-242). İstanbul: Ofset Filmcilik Matbaacılık Sanayi ve Ticaret A.Ş.
- Erder, C. (1999). *Tarihi çevre kaygısı*. Ankara: ODTÜ Mimarlık Fakültesi Yayınları.
- Güner, S. (2009). Savaşlar ve kültürel miras: Kültürel miras; savaşların silahlı çatışmaların masum kurbanları olmaya devam ediyor. 2. *Uluslar arası strateji ve güvenlik çalışmaları sempozyumu, 16 Nisan 2009*. İstanbul: Beykent Üniversitesi.
- Harvey, D.C. (2001). Heritage Past and Heritage Present: Temporality, meaning and the scope of heritage studies. *International Journal of Heritage Studies*, 7(4), 319-338.
- Hereduc. (2005). *Heritage in the classroom: A practical manuel for teachers*. <http://www.hereduc.net/hereduc/>>, (2010 Mart 20).
- Howard, P. (2003). *Heritage: Management, interpretation, identity*. New York: Continuum.
- Karpuz, H. (1990). Eski eser ve anıtların korunmasında halkın eğitimi. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 34 (1.2), 405-408.
- Kiper, P. (2004). Küreselleşme sürecinde tarihsel kültürel değerlerin korunması: Türkiye, Bodrum örneği. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Logan, W. (2007). Closing Pandora's Box: Human rights conundrums in cultural heritage protection. In H. Silverman and D. F. Ruggles (Eds.), *Cultural heritage and human rights* (pp.33-52). New York: Springer.
- Lowenthal, D. (1985). *Past is a foreign country*. New York: Cambridge University Press.
- Lowenthal, D. (2005). Natural and cultural heritage. *International Journal of Heritage Studies*, 11 (1), 81-92.
- Madran, E. ve Özgönül, N. (2005). *Kültürel ve doğal değerlerin korunması*. Ankara: TMMOB Mimarlar Odası.

- McKercher, B. And du Cros, H. (2002). *Cultural tourism: The partnership between tourism and cultural heritage management*. New York: The Haworth Hospitality Press.
- Morgan, D.L. (1988). *Focus groups as qualitative research*. Newbury Park, CA: SAGE Publications.
- Oğuz, Ö. (2007). UNSECO, Kültür ve Türkiye. *Milli Folklor*, 73, 5-11.
- Özdoğan, M. (2001). *Türk arkeolojisinin sorunları ve kalkınma politikaları*. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Pearson, M., and Sullivan, S. (1995). *Loking after heritage places: The basic of heritage planning for managers, landowners and administrators*. Melbourne: Melbourne University Press.
- Sey, Y. (2003). Sürdürülebilir kalkınma / “tarihi kültürel mirasın korunması”. *Çevre ve sürdürülebilir kalkınma tematik paneli, vizyon 2023: bilim ve teknoloji stratejileri teknoloji öngörü projesi*. < <http://www.tubitak.gov.tr>>, (2010, Nisan 10).
- Tekeli, İ. (1989). Kentsel korumada değişik yaklaşımlar üzerine düşünceler. *Tarihi Kentlerde Planlama/Düzenleme Sorunları: Türkiye 11. Dünya Şehircilik Günü Kolokyumu (ss.27-32)*. Ankara: Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Matbaası.
- Tilden, H.(1957). *Interpreting our heritage*. Chapel Hill: The University of North California Press.
- UNESCO. (1972). The Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage: Adopted by the General Conference at its seventeenth session Paris, 16 november 1972. <<http://whc.unesco.org/en/conventiontext/>>, (2010, Mart 16).
- UNESCO. (1982). Mexico City declaration on cultural policies: World conference on cultural policies, Mexico City, 26 July - 6 August 1982, <http://unesdoc.unesco.org>>, (2010, Mart 23).
- Yılmaz, G. ve Üçer, Z.A.G. (2004). Türkiye’de kentsel koruma sürecinde kurumsal yapı ve sivil toplum kuruluşları üzerine bir değerlendirme. *Ege Mimarlık*, 3 (51), 43-47.
- Yılmaz, Ö.Ö. (2005). *Türkiye’de kültürel mirasın yönetimi ve sorunları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

EXTENDED ABSTRACT

Cultural heritage is a very broad term that includes tangible heritage and intangible heritage. Tangible heritage includes historic towns, buildings, streets, archeological sites, cultural landscapes, and cultural objects. Tangible cultural heritage assets are many and varied. They could be as small as the tip of an arrow, or could be a wide presence in the city. The idea of protecting tangible heritage goes back to ancient times. However, The World War II became turning point on protecting tangible heritage. UNESCO is the biggest and the most important international association has worked for years regarding preserving cultural heritage. Researches have showed that tangible heritage is important in terms of identity, economical, artistic and esthetic, and historic values. In the current study, it was only tangible heritage examined in respect to limit the study.

This study explores sixth grade students’ views toward tangible heritage. This study conducted during the spring semester of the 2010-2011 academic year. The 6th grade pupils of the Sincan Atatürk Elementary School formed the sample of the study.

The study was conducted by using focus group interviews. Participants who were in focus group interviews had been selected by using maximum variety sample. There were sixth group composed of five students. It was interviewed totally thirty students.

In the current study, two phase teaching material, which was composed of classroom activities, and field trip activities were applied. In the scope of classroom activities "Oily Picture", Newspaper Fade", "Picture Fade", "Chips, Corns and Newspaper", "Wet Paper", "Written Document Analyse", "Photograph Analyse", "Object Analyse", "From Past to Present Ankara", "Making Poster" activities were applied. In the scope of outside classroom activities, "Historical Hamamönü Houses and Mehmet Akif Ersoy House", "Anatolian Civilizations Museum", "Ankara Castle", and "Ancient Rome Theatre excavation" field trips were carried out.

Data derived from by using interview form. Researcher prepared the interview form composed of five questions. It was considered selecting these questions represent of the study as possible as. In this research, Content analysis was used to analyse the data acquired from interviews. Accordingly, focus group interviews recorded by using tape recorder. Raw data in these records transferred to writing by analysing. Data transferred to writing were coded, themes were found, and finally data were organized according to code and themes. Findings were interpreted supported by quotations.

The findings of the study showed that the participants displayed a positive view toward tangible cultural heritage, and that they expressed the necessity to protect tangible cultural heritage, that tangible cultural heritage was a source of knowledge about the past, and that it was necessary to pass it on to future generations. They also expressed that they enjoyed themselves and their curiosities were aroused during cultural heritage activities; that these activities were not included in the textbooks; and they emphasised that they were similar to science experiments. It was observed that the participants made connections between the activities and their daily lives. The participants addressed that they were pleased with the field trips, that they felt excited during the trips and that they felt as though they had gone back into the past. It was noticed that the participants were affected by the negative attitudes of people toward tangible cultural heritage.

Participants also considered tangible heritage is as an important document and evidence about past. They also found tangible heritage is important because of its touristic value. Participants stated that treats facing tangible heritage are as Vandalism, destroying historical buildings, smuggling, heavy traffic, and over tourist visits. The reason of participants' responses were focused on human causes was the effects of field trips. We can understand this from their responses. The participants found important to be indicative of the cultural heritage identity, and they expressed that tangible heritage important in terms of economic, artistic and spiritual. Historical buildings had been effective on participants' views. As a result, participants stated similar responses about why tangible heritage important is and why it must be preserved which is addressed in literature. The study showed that participants are aware of doing something individually on protecting tangible heritage.